

NÁZEV ŠKOLY: GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE,
Svojsíkova 1, příspěvková organizace

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.1.07/1.5.00/34.1082

NÁZEV MATERIÁLU: VY_32_INOVACE_6B_19_Římské lázně

TÉMA SADY: Antické reálie

ROČNÍK: 3. a 4. ročník, oktáva

DATUM VZNIKU: únor 2014

AUTOR: Vladimíra Hávová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

Materiál je určen pro výklad antických reálií v samostatném semináři nebo jako součásti výuky latiny.

Studenti získají informace o římských lázních a o kultu hygieny.

Výklad navíc rozšiřuje i studentovu latinskou slovní zásobu (latinské termíny jsou zvýrazněny barevně). V závěru prezentace jsou uvedena latinsky psaná živá slova, citáty či slavné výroky týkající se tématu.

Prezentace s výkladem zabere jednu vyučovací hodinu.

Studenti propojí nové informace se znalostmi z historie.

Římské lázně

V Římě byly budovány dva typy lázní.

Lázně veřejné byly označovány jako **thermae** a byly určeny všem (částečně i otrokům).

Nechávali je budovat císaři, aby měl lid pocit spokojenosti a nezajímal se příliš o politiku.

Lázně soukromé byly nazývány **balneae**.

V polovině 4. st. po K. byly v Římě jedenáctery lázně veřejné a téměř 900 lázní soukromých.

Římské lázně

Řím byl velkým městem již ve 4. st. př. K. Voda z řeky Tibery nestačila, proto nechal již v r. 312 př. K. cenzor Appius Claudius Caecus vybudovat první **aquaeductus** – vodovod (měřil 16 km) **Aqua Appia**.

Římské lázně

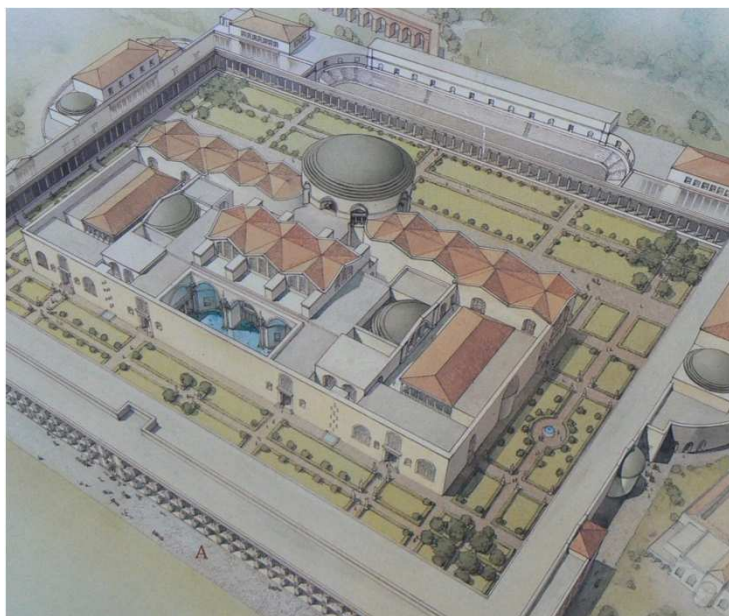
Brzy byly budovány další vodovody. Vodu přiváděly z oblasti Albských vrchů.

Ve 4. st. po K. vedlo vodu do Říma 17 vodovodů. Nejdelší z nich měřil 86,7 km.

Voda byla přiváděna nadzemními obloukovými vodovody a podzemními vyzděnými kanály. Voda tudy tekla samospádem. V Římě byla rozváděna olověným nebo hliněným potrubím.

Stavby vodovodů patří k vrcholným výkonům římských stavitelů.

Římské lázně

Lázeňské areály patřily k vrcholným stavbám starověku.

Vybavení lázní bylo luxusní, podlahy byly vykládány mramorovými mozaikami, stěny byly obloženy alabastrem. Interiéry zdobily sochy, fontány, sloupy.

Římské lázně

V thermách byly:

apodyteria - šatny

frigidaria - nádrže se studenou vodou

tepidaria - nádrže s vlažnou vodou

caldaria - nádrže s teplou vodou

sudatoria - sauny s horkým vzduchem

destrictorium - místnost pro očištění olejem

unctorium - místnost pro natírání vonnými mastmi

hypocaustum - výtopna

exedrae - společenské síně

palaestrae - tělocvičny

Římské lázně

V thermách bylo topení umístěno pod podlahou. Římané dokázali udržovat různé teploty v různých místnostech.

Komplexy byly vybaveny i tabulovými sklem, jež bránilo úniku tepla a umožnilo přístup světla.

Součástí lázní byly i čítárny, knihovny, obrazárny, kolonády, restaurace.

Lázně plnily funkci společenských zařízení.

Římské lázně

Římané neznali mýdlo, očistu prováděli tak, že tělo natírali olejem a škrabátkem olej z pokožky stírali spolu se špínou a potem. Poté zbytek oleje opláchli vodou.

Ženy užívaly lázně odděleně od mužů. Buď jim byly vyhrazeny určité hodiny nebo jim byly určeny jiné prostory než mužům.

Římské lázně

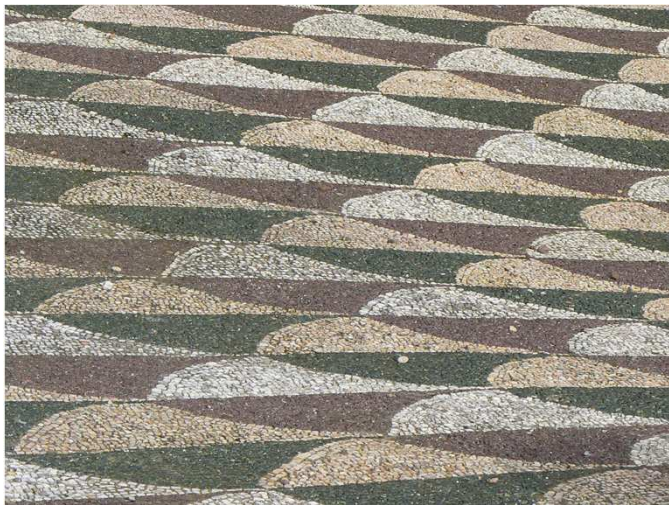
První thermy dal vystavět **M. Vipsanius Agrippa** v roce 25 př. K.

Další thermy stavěli císaři **Nero, Titus, Traianus ...**

Největší a nejdokonalejší byly lázně **Caracalovy** z poč. 3. st. po K. a lázně **Diocletianovy** z konce 3. st. po K.

Areál Caracalových lázní zabíral plochu téměř o 11 ha, hlavní budova byla dlouhá 220 a široká 117 m, byla obklopena parkem, zahradami, dalšími účelovými budovami a stadionem.

Římské lázně

Římské lázně

Ex puro fonte pura defluit aqua.

Z čistého pramene teče čistá voda.

Mens sana in corpore sano.

Ve zdravém těle zdravý duch.

Capiti nihil prodest atque aqua frigida.

Nic nepomůže hlavě tolik jako studená voda.

Římské lázně

Zdroje:

ČERMÁK, J., ČERMÁKOVÁ, K. *Slovník latinských citátů*. 1. vyd. Praha : Euromedia Group, 2005. ISBN 80-242-1372-9.

KUBELKA, V. *Římské reálie a literatura*. Uherské Hradiště : vl. nákladem, 1898.

KUŽÁKOVÁ, E., MOUCHOVÁ, B., SLABOCHOVÁ, D. *Linguae Latinae studeamus*. 1. vyd. Praha : Ewa edition, 1998. ISBN 80-85764-25-3.

MOUCHOVÁ, B., KUŽÁKOVÁ, E., MAREK, V. *Disco latine II*. 1. vyd. Praha : Scientia, 1996. ISBN 80-7183-026-7.

Římské lázně

Obrázky:

AUTOR NEUVEDEN. *angelfire.com* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:
http://www.angelfire.com/zine2/fend05/Aqua_Appia.htm

Fotografie z vlastního archivu (obr. 2 – 6)